

#### מסורת הש"ס

(א) [בס"פ 6: לכותי, ולכותי], (ב) [נלקמן 5: ע"ש, א] (עי' מוספות עמוד ב ד"ה לאמרו), (ד) [יבמות ה: קד: קדושין כא: לה: לו: מכות כ: חמורה ד:], (ה) [יבמות נט: סא: עו. עו. חמורה ג, ו לקמן פה עו. פו: חגיגה יא: יבמות ג, כריתות ה, ו] יבמות סח., (ח) [ג"ל דמקן], (ט) מדרשות פ"ו מ"ב [כריתות א:1, ו] לקמן א:1: (ס) כפ"ה: סומ,

**תורה אור השלם**

- ובת איש בנות פי תחיל לזנות את אביהּ היא מחללת פאש תשרץ: ויקרא כא ט
- עדות כהן בנה או בת בנות לא תגלה ערותן פי ערנותן וזהו: ויקרא יח י
- עדות אשה וכתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תחקק לגלות ערותה שארה וזהו וזהו ויקרא יח יז
- ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה וזהו הוא באש ישרפו אותו ואתהן ולא תהיה וזהו בתוכה: ויקרא יח יז
- ובת בנות פי תהיה לאיש וְ הוּא בתרומת הדקדשים לא תאכל: ויקרא כב יב
- ובת בנות פי תהיה אלמנה וגרושה וְהָרַע וְהָרָא לָהּ וְשָׂרְפָה אֹתָהּ אִתָּהּ כַּעֲשֵׂרֶת מַלְאָכָה אֲבִיָּהּ תֵּאבְדֹּלְךָ וְלֹא יֵאבְדֹּל בָּיָהּ ויקרא כב יג

**הגהות הב"ח**

(ה) גמ' קמ"ל ומאי שנא:

**לעזי רש"י**

אשויד"א [אישויד"א], לטטו.

**מוסר רש"י**

ואין בועלה בשריפה. אלא בתנא כשאר אשת אשת איש (מכות ב.). פנויה היא על הפנויה כו' עשאה זונה. דלנעילת זנות קרי זונה (חמורה ג.). אתיא הנה הבה. לאסורא, שבתו מאשתו וכן בתו ונת דט מלפא מעושת אשה ונתה לא מנהל, והכי בתו מאשתו כשאל קלה ערות כן נקן וא' בת בתה, והכא לנון אשוח' לא כתיב, ולכתי בתו לא כתיב הכא, וליפנין גמ"ש כתיב הכא בקרא דאטסה כי ערותה הנה וכתיב בקרא אחרינא דאשוח' שריפה וזהו שריפה הנה, מה התם בתו ככת בתו, אף כן בתו ככת בתו (יבמות ג.) ובעי"ז חגיגה יא.). **אתיא זמה זמה**. לשיטה, כתיב הכא שבתו מאשתו זמה היא וכתיב בשריפה זמה היא כגאש ישרפו, מה להלן שריפה אף כן שריפה, ובמו מאטוסמו הא' ליפנין מהנה הנה מצת אשמו (יבמות ג.) מאחר שלמדת אטסה משוואה, ובגשואה כתיב זמה היא

## ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

## נא.

**אין לי אלא שנשאם לכהן**. לקמיה פריך מהיכא תיתי הא אטו משום דניסת ללוי וישראל לאו בת כהן היא: חלל. כהן שנשא גרושה או זונה וילדה לו בן מיקרי חלל מן הכהונה כדכתיב (ויקרא כה) לא יחלל זרעו: **עובד כוכבים**) **נחין וממור**. אע"פ שאסורין לגבא צקהל יש להם קידושין והריה היא אשת איש דקדושין מופסין בחייבי לאוין. ואע"ג דהאי ממניתין ר"ע דדריש וי"ו ושמינין ליה דאין קדושין מופסין בחייבי לאוין [יבמות י:] **איכא תנא** ביבמות (דף מט.) דאית ליה אליבא דר"ע דכי אמר ר"ע אין קדושין מופסין בחייבי לאוין ה"מ בחייבי לאוין דשאר אצל בחייבי לאוין

**גרדי** לא אמר. עובד כוכבים) איכא לאו דלא תמחנתן בס (דברים ו) וכן נתין דהוא מן הגזעונים: **בס איש כהן**. איש יתירא למה לי אלא למדרש דאז הוא דבעינן איש כהן אצל צעל לא צענין איש כהן ואף על פי שאינה כהנת אצת כהן קפיד קרא שמהא

בת איש כהן ולא אשת כהן: **רבי אליעזר אומר** כו'. לקמן צעי מאי קאמר: **חיללה שבת** **בס סקילה**. והכי ס"ד דקהל צה הכתוב משאר בנות ישראל לידון במיתה קלה: **ומאי שנא מניה דידע**. לענין שבת למה יחמיר לנו צנקיבות יותר מן הזכרים כהנים:

**איכו אשכחאי שבת כו'**. ומשו"ה היכא דלא אשכחאי ליה מיהו לא תחמיר עליה: **הא לנוס כתיב**. ופנויה לאו זנות היא דאין לשון זונה אלא שזינתה ויתמה מתמדת בעלה לאחרים כמו (הושע ט) כי זנית מעל להדיך לשון מורדת ויואלה מזה לזה אשויד"א צלע"ו: **כדר"א**. במסכת יבמות דבהבא על עיבתו [סא:]: **עשאה זונה**. ליפסל מן הכהונה אלמא זנות מיקריי"א: **מאי נינהו**. מאי קרא: **שזינתה מאציה**. בתמיה: **אטיא הנה הנה**. כתיב צבת צנו צריפה צתו (ויקרא יח) ערות צת צנך ואז צת צתן וגו' כי ערותה הנה וכתיב צבת אשמו (סס) שארה הנה זימה היא מה צאשמו עשה צתה צבת צתה דכתיב (סס) ערות אשה וצתה וגו' אף כן חייב על צמו כעל צת צמו ומן ק"ו לא תימיתה דאין עונשין מן הדין אצל גזרה שזה הוי כאלו מפורש צו דהא לך דרשה איכתיב הנה יתירא: **אטיא זימה זימה**. לידון צריפה כתיב הכא זימה היא וכתיב צריפה זימה (סס כ) צאש ישרפו וגו': **סלקא דעסקא אמרינא**. האי אציה קרא יתירא הוא דגלילא שריפה צבת כהן שזינתה מאציה כהן לאפוקי מגזירה שזה דרצבא אחא למימר דלא מידרוש ליה לישראל הצא על צמו צריפה דמדגלי צרמנא כו' קא משמע לן היא מחללת דביזינתה [עס] שאר כל אדם קאמר: **לאו צת כהן היא**. בתמיה. למה לי איש יתירא לריצוי: **כי תחל לנוס**. כשהיא מתחללת על ידי זנות וזו נתחללה כבר ע"י נשואין שנשאח לחלל לנתין ולממור נתחללה מן התרומה אפי' ימות וזרע אין לה לא תשוב עוד אל צית אציה כנעוריה ונפסלת נמי מן הכהונה שלא תינשא עוד לכהן וכוילה יליף ביצמות צפרק אלמנה (דף סט.). **לפסול לה**. כגון נחין וממור: **פסלה**. עולמית מתרומה ומכהונה. והתם פריך האי מיבעי ליה לגופיה זר שאטו כהן לא תאכל בתרומה צחיו ומשני ליה התם. ומלא אע"ג דלא פסיל לה הוא דהא כשר לגבא צקהל יליף לה צפרק אלמנה לכהן גדול (יבמות דף סט.) מלא יחלל זרעו [ויקרא כה] מקיש זרעו לו מה הוא פוסל אף זרעו פוסל דכהן גדול הצא על האלמנה פוסל מן הכהונה ומן התרומה דיליף לה מלא יחלל שני חילולין צמשמע שמתחל אותה ואת הולד: **ללוי וישראל נמי**. אע"פ שאינה מחוללת עולמית מיהו כל ימי חייו מחוללת מן התרומה דכתיב ושבה וגו': **ודלא כר"מ**. הא דלמרחן לעיל צת כהן הנשואה לא ממור צקדושתה קיימת וינדויות צשריפה דלא כרבי מאיר: **ואכלה בתרומה צשוגג**. דגבי זר איכא חיוב קרן וחומש: **משלמה אס הקנך**. דכיון דלא זכי לה רחמנא בגויה גזילה היא אכלה: **ואינה משלמה אס החומש**. דלאו זרה היא הואיל וראויה לתזור אס ימות בעלה וזרע אין לה: **ומיתסה צשריפה**. אס זינתה: **נשאח לאחר מן הפסולים**. שנפסלה עד עולם ונתחללה הרי היא כורה גמורה: **מאציה**. שזינתה מאציה: **כלתו צסקילה**. במתני' (דף גג.). **צרשום אציה**. ארוסה: **צרשום חמיה**. נשואה: **אי כרבנן**. דלמרי סקילה חמורה איפכא מיבעי ליה דהא ארוסה חמורה מנשואה ולדידהו נשואה יתה מכלל צת ישראל מחנק לשריפה ולא ארוסה מסקילה לשריפה: **ואי כרבי שמעון**. דאית ליה שריפה חמורה מסקילה הא אמר אחת ארוסה ואחת נשואה ילאו לשריפה: **ואי כר' ישמעאל**. הא דלמר שריפה חמורה כר' ישמעאל דלמר לקמן צשמעתא [ע"צ] ארוסה ינאח לשריפה ולא נשואה דיליף לה במנין אב דצארוסה הכתוב מדבר: **אס חמיה חנק הוא**. דכין צת ישראל דהא לא יתה מכללה: **כך הצעה**. של משנת ר"א כמו שהיא שנויה ולא תפכה ולעולל כרבנן דאית להו איפכא ארוסה צסקילה נשואה צשריפה ואיכו נמי הכי אמר כל שהיא צבת ישראל שזינתה מאחר: **למטה ממימא אציה**. למטה כלומר במיתה שהיא קלה משריפה כגון נשואה דחנק בשריפה ואלוה הוא הכא צבת כהן צביתת אציה כו' כאלו זינתה מאציה ובשריפה: **כל שהיא**. צבת ישראלית למעלה ממיתת אציה כגון ארוסה דצסקילה ה"ג צבת כהן לא ינאח מכללה להקל וינדויות במיתה חמורה כאלו זנתה מחמיה דצסקילה וה"ק אציה צשריפה הסמוכה למיתת אציה דנתימא מינה דרגא דהיינו נשואה צת ישראל הכא צבת כהן הוציאה הכתוב להחמיר צשריפה ושהיא למעלה משריפה כגון ארוסה את חמיה דיינין לה דכין כלתו דצסקילה. יש לגמגם אמאי נקיט את חמיה מיפוק ליה דכן דינה צסקילה אחרי שלא ינאה מן הכלל ומיהו הא מתקפינן אתקפתא אחרימי ומפקינן ליה מטעמא: **לעולם**

ולא כרבי שמעון ולא כרבי ישמעאל ושקלו וטרו בה דחברים פשוטים הם. ואוקמא רבינא דהוא בתרא הכי לעולם כרבנן דאמרי ארוסה בת כהן בסקילה והנשואה בשרפה ואפיך אימא הכי את אביה בסקילה כלומר וינתה ברשות אביה והיא ארוסה בסקילה ברשות חמיה נשואה בשרפה. והאי דקתינא את אביה בשרפה סירכא נקט. כלומר כל בת עם אביה בשרפה וכלתו בסקילה. שלח רבין משמיה דר' יוסי ב'י חנינא כך הצעה של משנה. את אביה בשרפה ואת חמיה בסקילה והכי קאמר בת כהן כל שאל רבין משמיה דר' יוסי ב'י חנינא את אביה שיהא בשרפה. וכל שמייתה למעלה ממות אביה שזינתה עם אביה ומאי ניהי ארוסה דאלו ארוסה בת ישראל אלא את אביה ברשות אביה כלומר ארוסה ואת חמיה ברשות חמיה כלומר נשואה כמאן לא כרבנן שואה כמאן לא דאמרין ארוסה בת כהן בסקילה והנשואה בשרפה ואפיך אימא הכי את אביה בסקילה כלומר וינתה ברשות אביה והיא ארוסה בסקילה. ברשות חמיה נשואה בשרפה. והאי דקתינא את אביה בשרפה סירכא נקט. כלומר כל בת עם אביה בשרפה וכלתו בסקילה. שלח רבין משמיה דר' יוסי ב'י חנינא כך הצעה של משנה. את אביה בשרפה ואת חמיה בסקילה והכי קאמר בת כהן כל שאל רבין משמיה דר' יוסי ב'י חנינא את אביה שיהא בשרפה. וכל שמייתה למעלה ממות אביה שזינתה עם אביה ומאי ניהי ארוסה דאלו ארוסה בת ישראל אלא את אביה ברשות אביה כלומר ארוסה ואת חמיה ברשות חמיה כלומר נשואה כמאן לא כרבנן

שואה כמאן לא דאמרין ארוסה בת כהן בסקילה והנשואה בשרפה ואפיך אימא הכי את אביה בסקילה כלומר וינתה ברשות אביה והיא ארוסה בסקילה. ברשות חמיה נשואה בשרפה. והאי דקתינא את אביה בשרפה סירכא נקט. כלומר כל בת עם אביה בשרפה וכלתו בסקילה. שלח רבין משמיה דר' יוסי ב'י חנינא כך הצעה של משנה. את אביה בשרפה ואת חמיה בסקילה והכי קאמר בת כהן כל שאל רבין משמיה דר' יוסי ב'י חנינא את אביה שיהא בשרפה. וכל שמייתה למעלה ממות אביה שזינתה עם אביה ומאי ניהי ארוסה דאלו ארוסה בת ישראל אלא את אביה ברשות אביה כלומר ארוסה ואת חמיה ברשות חמיה כלומר נשואה כמאן לא כרבנן

(6) והנה בגמרא אימא איתא לציבא דרבנן דאיהם משלמת חומש ואולי דע"ס נפל בדברי רבנו יצ"ל ולא חומש]

צו א ב מיי פ"ג מהלכות אסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין ד:
זו ג מיי פ"כ מהלכות עדות הלכה י:
יח ד מיי פ"ח מהלכות אסורי ביאה הלכה ה ופטו"ו מהל' סנהדרין הלכה יא סמג לאוין יז:
יט ד מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין קפא טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ח:
כ ו מיי פ"י מהלכות מטרות הלכה יב:
כא ז מיי פ"ח מהלכות אסורי ביאה הלכה ד ופטו"ו מהל' סנהדרין הלכה י סמג לאוין יז:

**רבינו חננאל**

**אמר** מר יכול אפילו חיללה שבת והא בחילול שבת בת סקילה היא מפקעין לה לשריפה לקילא. ואוקמא מנתיאת דא לרבי שמעון היא דקסברי שריפה חמורה מהו ותרמא תמרי עליה ותידון בשריפה קמ"ל דלא ואקשינן ומאי שנא דאביה אס חילל שבת נידון בסקילה והיא בשריפה סלקא דעתך אמינא איהו אישתיא ליה שבת בעבודה במקשר כו'. יכול אפי' פנויה וכרבי אלעזר דאמר פנויה הוא על הפנויה שלא לשום אישות עשאה זונה קמ"ל דבעינן זנות עם ויקת הבעל לדברי הכל או אינו אומר את אביה אלא שזינתה עם אביה ודחי' האי מאן איריא בת כהן אפילו בת ישראל עם אביה בשרפה דכרבה דאמר אמר לי רב יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה אתיא זימה זימה. פ"י בבת בנו ובבת בתו כתיב הנה וכתיב באשוח בבת בנה ובבת בתה (כתיב) שארה הנה זמה היא. נמצא בה הנה וזמה ובבת בנו ובבת בתו הנה יליף הנה מהנה מה אילו כתיב בהן הנה וזמה עשה. וכתיב קרא אחרינא ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא באש ישרפו אותו ואתהן האי זמה דכתיב הכא מופנה הוא לדין ממנו בכל מקום שכתב בו זמה בשרפה כמו אילו הנה נמצא כל אדם עם בתו ובת בנו ובת בתו וכולן דינו עמון בשרפה ואמרנן סד"א מדגלי רחמנא בת כהן עם אביה בשריפה מכלל שבת ישראל עם אביה אינה בשרפה ולאפוקי מג"ש דיליף רבה קמ"ל דלא ואסיק' כי הא ודתיאי בת כהן שנישאת לישראל או לחלל לכותי ולחלל ולנתין ואכלה בתרומה משלמת קרן א' וחומש ואם זינתה נידונה בשריפה ואע"פ שנתחללה: **אמר** מר ר' אליעזר אומר את אביה (היא מחללת היא) בשרפה ואת חמיה בסקילה. ואמרין מאי את אביה ואת חמיה אילימא את אביה שזינתה מאביה ואת חמיה שזינתה את חמיה. מאי אתא ר' אליעזר לאשמעינן כולי' עלמא ואפילו בת ישראל בתו בשרפה וכלתו בסקילה. אלא את אביה ברשות אביה כלומר ארוסה ואת חמיה ברשות חמיה כלומר נשואה כמאן לא כרבנן

##### עין משפט

##### גר מצוה

<sup>[1]</sup> (הנה בגמרא אימא איתא לציבא דרבנן דאיהם משלמת חומש ואולי דע"ס נפל בדברי רבנו יצ"ל ולא חומש]